

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด โดยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 4
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 4
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 4

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 จำนวน 30 โรงเรียน โดยมีข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2533 จำนวน 557 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ หรือรักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ จำนวน 30 คน

2. ครูผู้สอน ได้แก่ ข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน จำนวน 527 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 30 คน ใช้ประชากรทั้งหมด
2. กลุ่มครูผู้สอน 527 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Taro Yamane (ประคอง กรรณสูต, ม.ป.ป.) ได้ทั้งหมด 222 คน กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนโดยใช้สัดส่วน (รายละเอียดในภาคผนวก ข.)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. ใช้แบบสอบถาม
3. การวิเคราะห์เอกสาร

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามกำหนดให้เลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการบริหารโรงเรียนเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบปลายเปิด (Open ended Structured Interview)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้แบบกำหนดให้เลือกตอบ

(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ใช้แบบกำหนดให้เลือกตอบ (Check List)

ชุดที่ 3 แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพการบริหารโรงเรียน ปัญหาการบริหารโรงเรียน สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาเอกสาร
ที่ศึกษา ได้แก่ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการประชุม และเอกสารประเมินเกณฑ์มาตรฐาน
โรงเรียนปัจจุบันที่เก็บไว้ที่โรงเรียน

การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยการศึกษาค้นคว้าหาแนวทางจาก
ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน โดยได้สรุปงานบริหารการ
ศึกษาออกเป็น 6 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหาร
งานบุคลากร การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารอาคารสถานที่ และการบริหารความสัมพันธ์
กับชุมชน โดยได้ยึดรายละเอียดของงานตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา

2. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่
ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา
แล้วไปขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 5 ท่าน ให้ตรวจแก้ไข

4. นำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพิจารณาปรับปรุง
แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่งร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนั้นไปทดลองใช้ (Try out) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2 โรงเรียน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เขตการศึกษา 3 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 32 คน เพื่อสังเกตการตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงเครื่องมือเป็นครั้งสุดท้ายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ได้ส่งแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนไปทางไปรษณีย์ทุกโรงเรียนพร้อมกับนัดหมายวันสัมภาษณ์ และเก็บแบบสอบถามคืน

2. ได้ออกไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนได้ทั้งหมด 205 ฉบับ จากที่ส่งไปทั้งสิ้น 222 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.34

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์
  - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
  - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
  - 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาใช้วิธีหาค่าความถี่
  - 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาใช้วิธีหาค่าความถี่
3. ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารใช้วิธีหาค่าความถี่